

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง **ใช้คำให้ถูกความ**

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์
ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

ปะหลาด

๒.

ประหลาด

คำไทยใช้ให้ถูก

ประหลาด

[ประ-หลาด] หมายถึง

(ว.) แปลก, ผิดปรกติหรือมิได้คิดคาดหมายว่า
จะเป็นไปได้, น่าพิศวง.

ทบทวน

ความรู้เดิม

กิจกรรม

“ชื่อใหม่”ไหนได้**จริง**หรือ ?”

คำถาม

นักเรียนทราบความหมาย
ของชื่อตนเองหรือไม่

คำถาม

ถ้าอยากทราบความหมาย
ชื่อของตนเองต้องทำอย่างไร

นักเรียนรู้จักพจนานุกรมหรือไม่

พจนานุกรม คือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคำและวลีเรียบเรียงไว้ตามลำดับอักษร ให้ตัวสะกดที่ถูกต้อง การอ่านออกเสียง ชนิดของคำ ความหมาย หรือคำจำกัดความของคำ ประวัติของคำ วิธีใช้คำ ตัวอย่างคำเหมือน คำพ้อง คำที่มีความหมายตรงข้าม นอกจากนี้คำบางคำอาจมีแผนภูมิ ตาราง หรือภาพประกอบเพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของคำได้ดียิ่งขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการใช้พจนานุกรมได้
๒. ค้นหาความหมายของคำจากพจนานุกรมได้
๓. เห็นความสำคัญของการใช้พจนานุกรม

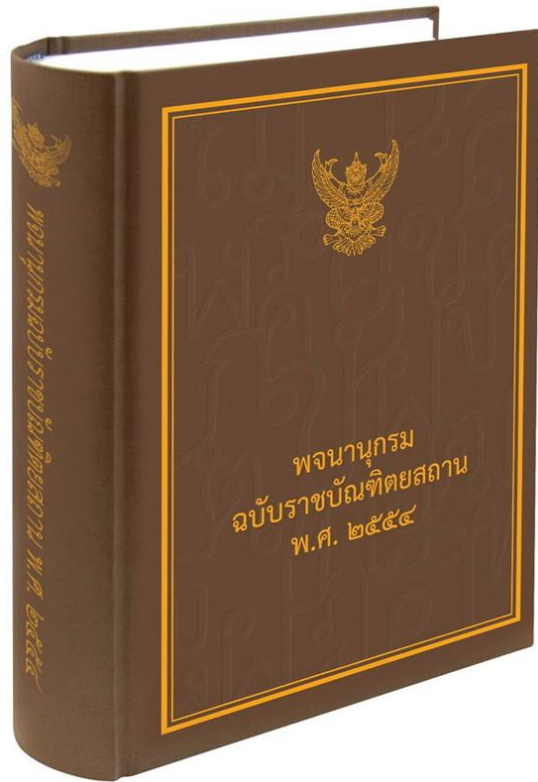
เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

นักเรียนรู้จักพจนานุกรมหรือไม่

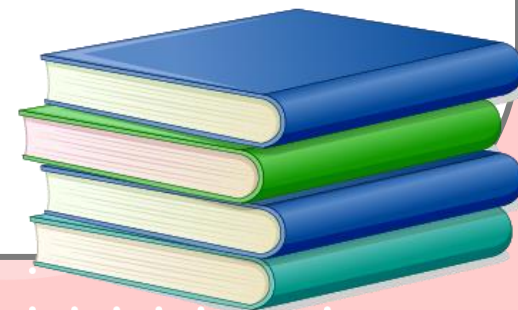
ลักษณะของพจนานุกรม

- ๑) ตัวสะกดที่ถูกต้อง
- ๒) การอ่านออกเสียง
- ๓) ความหมายของคำ คำจำกัดความ
- ๔) ชนิดของคำ เช่น คำนาม สรรพนาม ฯลฯ

ลักษณะของพจนานุกรม

- ๕) ประวัติที่มาของคำ รากศัพท์ เช่น เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาใด
- ๖) การใช้คำ ตัวอย่างการแต่งประโยค
- ๗) คำพ้อง คำตรงข้าม
- ๘) ตัวอย่างต่าง ๆ

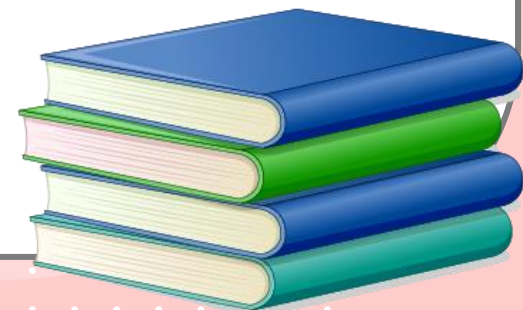

ลักษณะของพจนานุกรม

เพชร, เพชร-

[เพ็ด, เพ็ดชะ-, เพ็ด-] น. ชื่อแก้วที่แข็งที่สุดและมีน้ำแวววาวมากกว่าพลอยอื่น ๆ ใช้ทำเครื่องประดับหรือใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรม; โดยปริยายหมายความว่า แข็งที่สุด เช่น เหล็กเพชร ใจเพชร. (ส. วชร: ป. วชิร).

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, หน้า ๘๔๔

วิธีการใช้พจนานุกรม

๑) พิจารณาคำที่ต้องการค้นนั้น ต้องการข้อเท็จจริงทางด้านภาษา ทางด้านเฉพาะวิชาหรือทางด้านอื่น ๆ

๒) เลือกใช้พจนานุกรมให้ถูกกับข้อเท็จจริงที่ต้องการ

๓) เมื่อเลือกพจนานุกรมที่ต้องการค้นหาข้อเท็จจริงได้แล้วให้อ่านข้อแนะนำการใช้แล้ว จึงลงมือค้นหาคำตอบ

เรียงคำอย่างไร ในพจนานุกรม

๑. เรียงคำตามพยัญชนะ ก ข ซ ค ต ... ฮ

๒. ถ้าพยัญชนะในหมวดเดียวกัน ให้ดูพยัญชนะตัวถัดมา

ไม่ว่าพยัญชนะตัวนั้นจะเป็น สระ ตัวสะกด อักษรนำ หรือคำควบกล้ำ

เช่น “งงวย” มาก่อน “งวด”

เรียงคำอย่างไร ในพจนานุกรม

๓. เรียงคำตามรูปสระที่อยู่ก่อนหลัง

เช่น “ดู” มาก่อน “ดู”

๔. คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะและตามด้วยพยัญชนะ จะมาก่อนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะและตามด้วยสระ เช่น

“ปรบ” มาก่อน “ปราบ”

“ลง” มาก่อน “โล่ง”

เรียงคำอย่างไร ในพจนานุกรม

๕. คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์มาก่อนคำที่มีรูปวรรณยุกต์

เช่น “กาน” มาก่อน “ก้าน”

๖. คำที่มี “ไม้ไต่คู้” (̣) จะมาก่อนคำที่มีรูปวรรณยุกต์

“แข็ง” มาก่อน “แข่ง” และ “แข็ง”

กิจกรรม

ฝึกเปิดพจนานุกรม

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ค้นคำนำไปใช้

มัลคคเตศกั

เลขหน้า ชั้นอยู่กับพจนานุกรมที่เลือกใช้

หมายถึง ผู้นำทาง, ผู้ชี้ทาง, ผู้บอกทาง

ฉกรรจ์

เลขหน้า ขึ้นอยู่กับพจนานุกรมที่เลือกใช้

หมายถึง ห้าวหาญ เช่น ใจฉกรรจ์ แข็งแรงสมบูรณ์

เช่น วัยฉกรรจ์ ชายฉกรรจ์, รุนแรงอาจถึงตาย

เช่น แผลฉกรรจ์

ชั้นสูตร

เลขหน้า ขึ้นอยู่กับพจนานุกรมที่เลือกใช้

หมายถึง ตรวจสอบเพื่อหาสาเหตุหรือหลักฐาน

ข้อเท็จจริง เช่น ชั้นสูตรบาดแผล ชั้นสูตรพลิกศพ,

สอบสวนโดยเหตุผล

กฤษฎีชร

เลขหน้า ขึ้นอยู่กับพจนานุกรมที่เลือกใช้

หมายถึง ข้าง

สังวร

เลขหน้า ขึ้นอยู่กับพจนานุกรมที่เลือกใช้

หมายถึง ความระวัง, ความเหนียวรั้ง, ความป้องกัน

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทนักเรียนปลายทาง

๑. นักเรียนฟังคำสั่งแจ้งการทำใบงานที่ ๘
ศัพท์น่ารู้อยู่ไหนเอ่ย
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๘
ศัพท์น่ารู้อยู่ไหนเอ่ย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนค้นคว้าความหมาย
ของคำศัพท์ที่กำหนดให้
พร้อมจับคู่คำกับความหมาย
ให้ถูกต้อง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

๑. _____ กฎเกณฑ์
๒. _____ คำนวน
๓. _____ จาบัลย์
๔. _____ ทะนุถนอม
๕. _____ ทฤษฎี
๖. _____ บรรลัย์
๗. _____ บำนาญ
๘. _____ พายัพ
๙. _____ ภูตผี
๑๐. _____ สรรเสริญ

- ก. ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
- ข. ปีสาง, ผีสาง, วิญญาณ
- ค. สมมติฐานที่ได้รับการตรวจสอบและทดลองหลายครั้งหลายหนจนสามารถอธิบายข้อเท็จจริงสามารถคาดคะเนทำนายเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป ได้
- ง. ข้อกำหนดที่วางไว้เป็นบรรทัดฐานเพื่อเป็นแนวทางให้ปฏิบัติร่วมกัน, หลักเกณฑ์
- จ. ร้องไห้คร่ำครวญ, สะอึกสะอื้น
- ฉ. กะประมาณ, หาผลลัพธ์โดยวิธีเลข
- ช. กล่าวคำยกย่อง เชิดชู หรือเทิดทูน
- ซ. เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการ หรือทำงานมาเป็นเวลานาน ซึ่งจ่ายเป็นรายเดือนจนตลอดชีวิตเมื่อออกจากงาน, โบราณใช้ว่า เบี้ยบำนาญ
- ณ. ย่อยยับ, วอดวาย, มอดม้วย, ป่นปี้, สูญหมด
- ญ. เฝ้าระวังรักษา, เฝ้าประคับประคอง

ใบงานที่ ๘ คัพทน์น่ารู้ไหญ่ไหญ่

๑. _____ กฎเกณฑ์

๒. _____ คำนวณ

๓. _____ จาบัลย์

๔. _____ ทะนุถนอม

๕. _____ ทฤษฎี

๖. _____ บรรลัย์

๗. _____ บำนาญ

๘. _____ พายัพ

๙. _____ ฎตพี

๑๐. _____ สรรเสริญ

ใบงานที่ ๘ คัพทน์น่ารู้อยู่ไหนเอ่ย

- ก. ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
- ข. ปีศาจ, ผีसाบ, วิญญาณ
- ค. สมมติฐานที่ได้รับการตรวจสอบและทดลองหลายครั้งหลายหนจนสามารถอธิบายข้อเท็จจริงสามารถคาดคะเนทำนายเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไปได้
- ง. ข้อกำหนดที่วางไว้เป็นบรรทัดฐานเพื่อเป็นแนวทางให้ปฏิบัติร่วมกัน, หลักเกณฑ์
- จ. ร้องให้คร่ำครวญ, สะอึกสะอื้น

ใบงานที่ ๘ คัพทน์น่ารู้้อยู่ไหนเอ้อย

จ. กะประมาณ, หาผลลัพท์โดยวิธีเลข

ช. กล่าวคำยกย่อง เชิดชู หรือเทิดทูน

ซ. เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการ หรือทำงานมาเป็นเวลานาน
ซึ่งจ่ายเป็นรายเดือนจนตลอดชีวิตเมื่อออกจากงาน, โบราณใช้ว่า
เบี้ยบำนาญ

ณ. ย่อยยับ, วอดวาย, มอดม้วย, ป่นปี้, สูญหมด

ญ. เฝ้าระวังรักษา, เฝ้าประคอง

สรุป บทเรียน

ใบงานที่ ๘ คัพท์น่ารู้อยู่ไหนเอ่ย

๑. ง. กฎเกณฑ์

๒. ฉ. คำนำวน

๓. จ. จาบจ้วง

๔. ญ. ทะนุถนอม

๕. ค. ทฤษฎี

๖. ณ. บรรลัษ

๗. ซ. บำนาญ

๘. ก. พายัพ

๙. ข. ภูตผี

๑๐. ช. สรรเสริญ

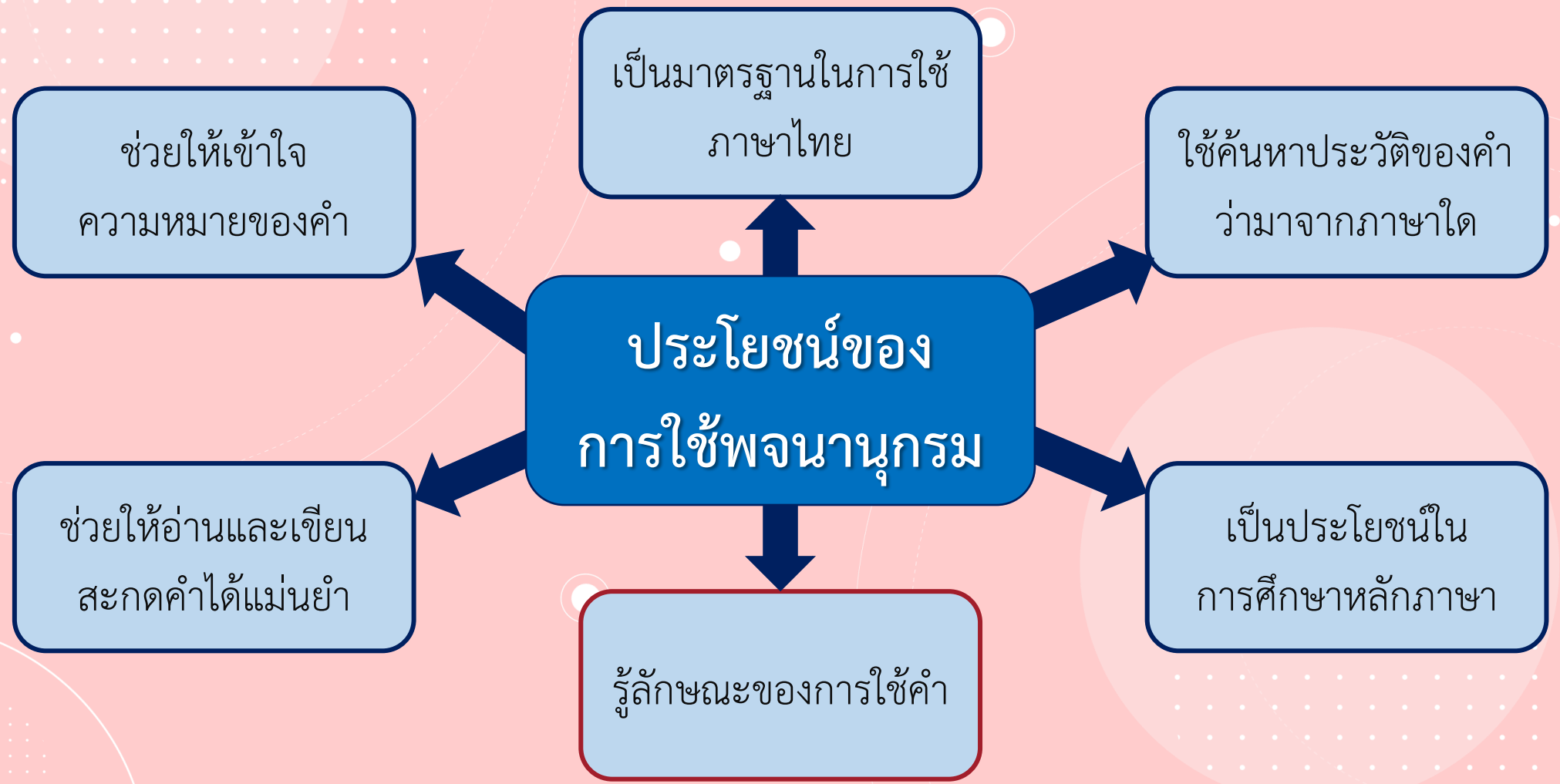
คำถามสรุปบทเรียน

ประโยชน์ของการใช้พจนานุกรม มีอะไรบ้าง
เสนอให้เพื่อนและครูฟัง กลุ่มละ ๑ ข้อ

ฝึกความคิด บทเรียนวันนี้

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การใช้พจนานุกรม
๒. บัตรคำศัพท์ ๑๕ คำ
๓. ใบงานที่ ๙ เรื่อง เรียงคำในพจนานุกรม
ตามลำดับพยัญชนะไทย

บทเรียนครั้งต่อไป

“เรียงคำนำไปใช้ (๑)”

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

